

el Pou de la gallina

www.elpou.cat

Revista manresana
d'informació
i opinió

Novembre 2011 - Núm. 270 - 4 €

Què se n'ha fet, dels indignats?

M/ 8 JULIOL 19h. Plça. St. DOMÈNEC
MANIFESTACIÓ PACÍFICA
NO A LES RETALLA
ENSENYAMENT, SANITAT, SERVEIS PÚBLIC

L'entrevista a Lluís Grifell i Pons, escriptor

La indignació es refreda

El 15 de maig, un nombre considerable de manresans es va sumar al naixement del moviment dels *indignats*. Després d'una etapa àlgida i de presència pública, gairebé mig any després, el col·lectiu ha anat perdent força, tot i que entre la població de Manresa, com arreu, el seu ideari i la majoria de les seves reivindicacions continuen bategant enmig de la cruenta etapa de crisi capitalista.

REDACCIÓ

Recordo que era dimecres. Estava parlant pel xat del Facebook amb el Francesc Xavier Navarro de Bages per Tothom, i, de sobte, em va comentar si havia vist què estava passant a Madrid. Li vaig respondre que ja era hora que la gent amb més sensibilitat social es manifestés, i que tan de bo s'expandís. Em va dir de fer-ho a Manresa, però, d'entrada, jo ho veia impossible. Al cap de mitja hora m'havia convençut i vaig crear l'esdeveniment al Facebook. El vaig enviar a tots els meus contactes, i aquests al seus i així successivament. L'endemà teníem 200 persones, fins a arribar a 500 al cap de dos dies. Pels comentaris d'aquell dijous i divendres semblava que hi hagués molta gent esperant-ho». Són paraules de Joan Gil i Oliveras, un dels impulsors de Manresa Indignada, nom amb el qual s'han identificat els *indignats* locals. Un grup que es va crear de manera molt espontània, fet que, afegeix Gil, demostra que ha estat sempre «un moviment totalment transparent, obert, plural i permeable».

Aquest va ser el tret de sortida del moviment a la ciutat, però, com arreu, el pas dels mesos ha anat diluint la dimensió de la causa i reduint el nombre d'efectius actius. Gil recorda que, en un primer moment, es va decidir acampar de manera immediata «perquè es feia a tot arreu i quan no tens un full de ruta molt clar fas el que fan els altres. El moviment ho necessitava, perquè la gent que s'hi sentia representada comencés a ajudar; a fer caliu». Un mes i mig més tard, el diumenge 10 de juliol, l'Assemblea de Manresa Indignada va acordar aixecar el campament l'endemà dilluns al vespre. En el comunicat del seu lloc web, afirmaven que la fi de la presència pública en cap cas significava «una desaparició del moviment 15-M a Manresa, sinó una transformació per focalitzar el treball en els debats, l'elaboració de propostes i l'exposició de reivindicacions».

Heterogeneïtat

Jordi Cumplido, periodista i estudiant d'Història a la Universitat Autònoma de Madrid, va dormir una nit a l'acampada amb l'objectiu de fer un reportatge per al diari *Regió7*. Recorda que eren poca

gent, però «molt compromesa i conscientzada de per què estaven allà Cumplido argumenta que «no és fàcil aguantar cada nit a Sant Domènec veient que eren pocs. El més senzill era tirar la tovallola, però seguien allà». Pel que fa als assistents, Cumplido es va sorprendre «perquè hi havia persones molt diferents: homes i dones, joves i adults, universitaris, estudiants, aturats...». Al mateix temps, però, recorda que «no vaig veure una línia d'actuació clara». En aquest sentit, afirma que «és cert que tenien diferents propostes, com convertir la plaça en una Àgora per debatre-hi qüestions quotidianes, però quant a suggeriments per canviar el sistema i transformar la societat no es veia una pauta clara».

«El dia que vam ser més dormint a la plaça érem una vintena» explica Joan Gil. Respecte a la Policia Local, comenta que els agents els van «tractar molt bé. Tots som ciutadans i crec que ells també estaven indignats. Ens van donar consells sobre com funcionava la legislació, els metres que necessitàvem d'espai entre tots els que acampàvem perquè no es pogués dir, legalment, que era una concentració. Van ser molt professionals, van fer bé la seva feina i, alhora, ens van explicar les possibles conseqüències legals».

La majoria dels membres de Manresa Indignada es van estimar més protestar a la capital del Bages que a Barcelona com a reacció espontània al referent d'aquells dies, que era Madrid, i van continuar-hi per «sinergies i perquè funcionava bé», apunta Joan Gil. En el seu article, *Una nit amb els indignats de Manresa*, publicat l'1 de juny, Jordi Cumplido relatava que aquests volien «fer de la plaça de Sant Domènec una àgora per als manresans i hi han edificat la seva petita fortalesa on es fan forts predicant amb l'exemple». Present també a les mobilitzacions de Barcelona, Cumplido opina que el model de funcionament «era força semblant a totes dues ciutats, tenint en compte les dimensions de cadascuna». El periodista

Una de les assemblees del col·lectiu, amb poca assistència, a Sant Domènec. Foto: Pep Corral

també incideix en un altre fet que va descriure al seu reportatge a *Regió7*: la no presència d'alcohol i drogues a l'acampada. Així ho descrivia al diari: «Un home va demanar cerveses on es recollien firmes i els indignats li van dir: Aquí hi ha de tot excepte alcohol i drogues. Ara mateix ens estem dedicant a una altra cosa. Ho tenien molt clar», apunta.

Sis mesos després

Des de ja fa aproximadament quatre mesos, cada dimecres a les 8 de la tarda es fa una assemblea popular a la plaça de Sant Domènec. Segons el col·lectiu, està «oberta a tothom, i intenta ser un acte totalment permeable». A cada trobada hi ha un tema del dia per aprofundir en la crítica i l'anàlisi de la conjuntura. La realitat, però, és que actualment l'assistència és escassa i només queden una desena de membres actius. Segons Joan Gil, quan va començar el fenomen, el col·lectiu aplegava 70 persones. Posteriorment, va baixar fins a una vintena. Abans de l'estiu va revifar el nombre de participants fins a 50. Durant els mesos d'estiu, el grup oscil·lava entre 10 i 20 membres, però a finals d'estiu el nombre va caure en picat, tot i que va remuntar un

xic a principis de setembre.

En l'assemblea de dimecres 26 d'octubre s'havia de decidir «si fer les trobades en un espai tancat perquè, per a molta gent, sobretot les persones d'edat avançada, el fred del carrer és un inconvenient notable i ja han dit que preferirien un lloc tancat. Estem pensant d'anar a les Escodines», explicava llavors Joan Gil en el punt de trobada habitual. Dissabte 29 a la tarda, però, en el moment de tancar aquest reportatge, Núria Suero, també membre de Manresa Indignada, afirmava que la qüestió de quin seria el recinte tancat «encara no l'hem decidit». Amb la nova ubicació de les assemblees, es materialitzarà el canvi de paradigma que ha experimentat el moviment respecte al simbolisme de les places. I és que, com exposa Joan Gil, «s'han diversificat els àmbits d'acció i les places han anat perdent simbolisme en detriment de llocs on es pugui treballar més còmodament». Durant els darrers mesos, els indignats manresans han acollit tallers sobre consum, dirigits a canviar el model actual, i presentacions de cooperatives de consum. També hi ha hagut xerrades sobre banca ètica, les retallades en l'ensenyament públic i la problemàtica de l'habitatge.

Paral·lelament s'ha debatut al voltant del model de democràcia, la sobirania sanitària i el control de les empreses farmacèutiques sobre la salut de les persones; l'elevada despesa en armament efectuada pel govern i la lluita contra el feixisme davant l'auge de partits com Plataforma per Catalunya. A més, el moviment ha promogut diferents accions com ara cercaviles reivindicatives, un acte en la presa de possessió del nou Ajuntament, una acció de suport als aturats al SOC, i ha participat a les manifestacions del dia 15 i 19 de juny a Barcelona. El 9 de juliol, uns 300 manifestants van seguir la convocatòria amb cartells contra les retallades i proclames contra polítics i bancs. El diumenge 25 de setembre van protagonitzar una manifestació pel dret a l'habitatge. Recentment, els indignats van impulsar una manifestació a Manresa en contra de les retallades. A partir d'aquí, s'ha intentat donar suport a la Plataforma de Defensa de la Sanitat Pública del Bages.

En el moment àlgid, el grup manresà tenia actives gairebé una desena de comissions, però ara l'única activa és la de política local, que fa un seguiment dels plens de l'Ajuntament. Joan Gil explica

El moviment 'indignat' a Manresa

15 de maig. A una setmana de les eleccions municipals, diverses ciutats de l'estat acullen manifestacions de grups de gent descontents amb el panorama polític i social actual. Ben aviat serien batejats com a *indignats* i les seves propostes s'estendrien arreu del país. Aquella mateixa nit, alguns dels manifestants comencen les acampades de protesta en algunes d'aquestes ciutats, les més significatives de les quals serien les de la plaça de Catalunya de Barcelona i la de la Puerta del Sol de Madrid.

18 de maig. Les inquietuds dels indignats arriben a la ciutat de la mà del moviment autodenominat Manresa Indignada. A través de les xarxes socials, es comencen a convocar accions de protesta a la Catalunya Central. La plaça de Sant Domènec es converteix en l'epicentre de totes.

20 de maig. Es produeix la primera concentració popular a Manresa. Aquella mateixa tarda es fa la primera assemblea del moviment 15-M a la ciutat i es prenen les primeres decisions. Una d'elles és la d'estructurar la organització del grup en diferents comissions com les de comunicació, infraestructures, educació i economia. S'estableix el campament a Sant Domènec.

21 de maig. Jornada de reflexió abans de les eleccions municipals. El moviment manresà organitza una cercavila pel centre de la ciutat que es clou amb una cassolada popular. Aquell dia, ningú fa nit a la plaça de Sant Domènec.

22 de maig. Dia d'eleccions municipals. Manresa Indignada convoca una concentració de protesta a la plaça de Sant Domènec. A la nit es reprèn l'acampada, que en el seu moment àlgid arribarà a reunir 23 persones.

25 de maig. El moviment celebra la seva primera assemblea informativa setmanal. A partir d'aleshores, cada setmana se'n convocarà una cada dimecres a dos quarts de nou del vespre.

27 de maig. Al matí, agents dels Mossos d'Esquadra desallotgen violentament els indignats acampats a la plaça de Catalunya de Barcelona. A la tarda, el grup manresà fa una cercavila reivindicativa pel centre de la ciutat.

11 de juny. Durant l'acte de presa de possessió del nou equip municipal presidit per Valentí Junyent, els indignats es manifesten per la retallada de sous dels regidors i per la disminució dels càrrecs de confiança.

15 de juny. Membres del col·lectiu 15-M es concentren a la porta del Parlament, a Barcelona, per impedir l'entrada dels polítics al recinte. Alguns indignats manresans hi assisteixen, encara que el moviment s'afanya a matisar que hi han anat a títol personal. L'endemà, Manresa Indignada organitza una assemblea per analitzar l'acte i condemnar la violència emprada.

3 de juliol. Manresa Indignada organitza una roda de premsa i anuncia la convocatòria d'una manifestació en contra de les retallades en qüestions socials. Allà mateix anuncien que no tenen data per aixecar l'acampada de Sant Domènec.

8 de juliol. Una vuitantena de persones es manifesten pels carrers de Manresa en contra de les retallades en educació, cultura i sanitat.

10 de juliol. Un mes i mig després de l'inici de l'acampada, els indignats decideixen en assemblea aixecar el campament. A partir d'ara, ningú hi farà nit, encara que s'hi mantindrà un punt d'informació estable.

15 de juliol. Manifestació a Barcelona. Alguns membres de Manresa Indignada hi assisteixen en representació del conjunt. A la ciutat, mentrestant, s'organitza una concentració cívica.

22 d'agost. Els actes de Festa Major a la plaça de Sant Domènec fan que el punt d'informació s'hagi de canviar de lloc.

Finals d'agost. Membres de Manresa Indignada denuncien que les brigades de neteja municipal han retirat, durant la nit, la carpa del punt d'informació. El moviment ja no instal·larà cap altre estand.

15 d'octubre. Membres del col·lectiu assisteixen a la manifestació convocada a Madrid. Mentrestant, a Manresa, s'organitza una concentració.

26 d'octubre. En una assemblea poc concorreguda a Sant Domènec i davant l'arribada del fred de l'hivern s'aposta per traslladar les trobades en un recinte tancat.

que van parlar amb Antoni Llobet, portaveu de l'Ajuntament, per tenir més participació en el Ple, però «aquest punt està en via morta. Quan el moviment està creixent et fan cas, però quan baixa no te'n fan gaire. I ara no està en creixement, no ens podem enganyar. I, en conseqüència, el govern municipal té altres prioritats». Per altra part, Gil denuncia que el consistori els va treure «el punt d'informació que ens havien promès que ens deixaria. D'entrada, volíem deixar la nostra carpa a Sant Domènec, però vam entendre que no podia ser-hi tant de temps i no volíem posar problemes innecessaris. Vam respectar l'acord, però ells no l'han complert».

Refredament

Joan Gil reconeix el refredament del moviment indignat a Manresa i admet que, en l'etapa que aquest estava creixent, «teníem més capacitat de mobilització que ara». Malgrat tot, continua dient, «la marca 15-M continua movent gent, tot i que hi ha hagut aspectes que l'han desprestigiada, com ara l'acció Aturem el Parlament, i d'altres que l'han empenyat, com la manifestació posterior: La marca no és només Manresa, sinó 15-M». Dins el mateix moviment es poden distingir tres postures. La realista, segons Joan Gil, que a part de pertànyer-hi també és polític, «és conscient que associativament Manresa té molt valor; però hi ha massa atomització, i això fa que sigui complicat cooperar i mobilitzar la gent». Paral·lelament, hi ha una posició més exigent, que s'ho agafa amb el màxim compromís i entén el moviment com una prioritat a la seva vida. «Són el sector dur», defineix Gil. Finalment, hi ha

l'actitud més optimista, que entén que els resultats aconseguits a nivell cultural són molts satisfactoris. «Són importants per fer contrapès entre uns i altres».

Tot i l'escassetat d'efectius, des del col·lectiu manresà s'assegura que «el moviment no és com un club de socis, on hi ha una carta de drets i deures, sinó que aquí la gent entra i surt quan vol. Tot es decideix amb model assembleari, el més obert i inestable que hi ha». Aquesta condició té coses bones i dolentes. Per a Joan Gil, de vegades, «la mentalitat d'entre tots ho fem tot fa que el més calent quedi a l'aiguera. Per això vam decidir crear unes comissions al voltant de les assemblees, grups de treball oberts Arribats a aquest punt, els indignats també fan certa autocrítica. «Ens vam adonar tard que les entitats havien de col·laborar amb nosaltres i nosaltres amb elles». Núria Suero ratifica aquest apunt i assenyalava que estant intentant corregir-ho: «Hem començat a parlar amb les entitats que ja fa temps que treballen en àmbits comuns als nostres i aquesta setmana els farem una crida a la cooperació». Així, després de temps sense unes complicitats palpables, intentaran coordinar i mantenir-se informats sobre els seus actes.

Gènesi i bases

El 15 de maig de 2011, milions de persones d'arreu de l'estat espanyol van sortir al carrer per demanar una democràcia ètica i vertadera. Tots els mitjans de comunicació en parlaven. El mateix dia, al voltant d'un centenar de poblacions de tota la península van acampar a les diverses ciutats per seguir amb la protesta d'un món millor. El web *democraciarealya.com* ha estat un dels referents del

moviment a tot l'estat. De fet, internet i les xarxes socials han jugat un paper crucial en la propagació de l'ideari indignat.

Actualment l'espai de la xarxa autodefinix els indignats com a conjunt d'individus que estan a l'atur, mal remunerats, subcontractats, precaris o simplement joves amb perspectives de futur poc encoratjadores que volen «un canvi i un futur digne. Estem farts de reformes anti-socials, que ens deixin a l'atur, que els bancs que han provocat la crisi ens pugin les hipoteques o es quedin amb les nostres vivendes, que ens imposin lleis que limitin la nostra llibertat en benefici dels poderosos». El col·lectiu acusa «els poders polítics i econòmics» de la seva precària situació i exigeix «un canvi de rumb La idea a nivell planetari —i que també dona nom a la pàgina web de referència— és la de democràcia real: sense desigualtats, sense corrupcions polítiques i amb els drets bàsics de tots els ciutadans coberts.

El referent barceloní

Després del fervor inicial i del període de les acampades i com en el cas de Manresa, en els darrers mesos a les grans ciutats com Barcelona el moviment s'ha anat reorganitzant i reconduint paral·lelament a la selecció natural dels seus membres actius, operatius i compromesos. L'últim episodi multitudinari a la capital catalana va tenir lloc el 15 d'octubre. Roger Martrat, estudiant de periodisme de la Universitat Autònoma de Barcelona i activista dels indignats, explica que, durant tot aquest temps, i malgrat el descens global del soroll mediàtic, el moviment no s'ha aturat en cap moment. «Han estat cinc mesos on s'ha treballat des de tots els àmbits; sanitat, educació, habitatge... Mai hem estat aturats. Sempre estem fent coses, el que passa és que els mitjans només es fixen en les grans concentracions o en les ocupacions que hem dut a terme últimament en centres sanitaris, universitats o en cases, per evitar desnonaments».

En aquest mateix sentit, Manu Simarro, també implicat en la causa i redactor del setmanari *La Directa*, afegeix que «en cadascun dels eixos de treball marcats hi ha mil coses per parlar o exposar». I planteja la nova estratègia que han adoptat els indignats i que es basa a acostar-se més a la gent a partir d'«assemblees als barris, pobles i viles, i abastant diversos sectors com l'habitatge: aturant desnonaments i assessorant famílies desnonades per execucions hipotecàries i impa-

El campament 'indignat' va estar instal·lat del 15 de maig al 10 de juliol. Foto: Àlex Gómez

Joan Gil, Manresa Indignada:
«El moviment no és com un club de socis, on hi ha una carta de drets i deures, sinó que la gent entra i surt quan vol. Tot es decideix amb model assembleari, el més obert i inestable que hi ha»

Roger Martrat, activista barceloní:
«No pots estar d'acord amb el que està passant. No crítico aquells que veuen amb mals ulls tot aquest moviment, però mostren molt poca visió social»

Eloy Fernández Porta, assagista: «El text de Hessel és, ell ho reconeix, un pamflet. La seva influència ha estat més euforitzant que no pas teòrica. El 15-M ha fet més visibles associacions polítiques o parapolítiques preexistents»

gaments de lloguer; la sanitat, denunciant les retallades al sector i la privatització de l'Institut Català de la Salut; i l'educació (amb una vaga a les universitats prevista el 17 de novembre)».

Tant Simarro com Martrat assisteixen a les assemblees dels diversos barris de Barcelona. «N'hi ha centenars i totes fan moltíssimes coses», comenta el Manu. «A les assemblees, que no reunions, es parla de temes molt diversos. Problemàtiques particulars i col·lectives, solucions a nivell local i a nivell global, estructurals i assistencialistes, de resistència i de transformació. Formes d'intervenció local, en forma de sensibilització, mobilització o acció directa, però també d'intervenció en la política institucional a nivell de consistoris a partir de la presentació de mocions. Hi ha grups de treball a la majoria de barris que no només es mobilitzen, sinó que tracten les problemàtiques locals i, si cal, hi intervenen»

Aquest mateix motiu, el del treball en realitats properes, justifica l'existència de l'Assemblea de Manresa. «No crec que sigui un moviment que s'hagi de centralitzar; al contrari. Com a més llocs arri-

bava millor; perquè això expandia encara més el moviment central. Era sumar en aquest cas!», comenta Joan Gil. En contrast, Jordi Cumplido assenyala que «des de l'inici, estava en contra que el moviment es descentralitzés. És cert que hi havia gent que treballava i no podia anar a Barcelona i que aquests a Manresa podrien haver fet feina», admet. «Però el 15-M, d'acord amb les seves característiques, entre les quals la necessitat de formar part d'un col·lectiu, perd efectivitat i capacitat d'acció si no es centralitza en un lloc concret», subratlla. En canvi, assegura que descentralitzar quan la neteja del conseller Puig va desfer la concentració a Barcelona «hagués tingut més sentit». Hagués estat, afegeix, «una manera que els pobles i els seus moviments socials prenguessin dinamisme i vida».

Com explica Roger Martrat, el 15-M també ha contribuït a recuperar l'esperit i el sentit fundacional —a escala barcelonina, no pas, de moment, a Manresa— de les associacions de veïns sorgides en ple franquisme o a la Transició, que lluitaven per «tenir equipaments al seu barri. Ara, amb el moviment, s'han ampliat amb gent

jove amb ganes de fer accions i sobretot de no perdre tot allò que els seus pares o avis havien aconseguit. En definitiva, mantenir l'estat del benestar».

Indignats a Europa

Comparativament, s'observa que el moviment continua més viu i operatiu a les grans ciutats que no pas en els municipis mitjans com Manresa o en els pobles i viles amb menys població. Barcelona, com a gran capital continental, és el referent català i un dels que tenen un pes específic més important al sud d'Europa. El passat 15 d'octubre, indignats de més de 60 països estaven cridats a manifestar-se. Una de les ciutats europees on les reivindicacions van ser més intenses i es van desencadenar més conflictes entre manifestants i forces de l'ordre va ser Roma. La manresana Laura Martín Ferrer va ser a la capital italiana, després de desplaçar-s'hi des de Bolonya, on està instal·lada temporalment gràcies a una beca Erasmus relacionada amb estudis d'Educació Primària.

«La policia italiana», explica

TERESA RIBALTA

CARNISSERIA - XARCUTERIA

Ja som al carrer Barcelona núm. 10 - Tel. 93 873 37 79

ORTOPÈDIA MAZA

Treballem per donar solucions

- BOTIGA D'ORTOPÈDIA

- ORTOPÈDIA TÈCNICA

- ORTOPÈDIA ESPORTIVA

- SERVEI DE PODOLOGIA

Sant Josep/Tortonyes, 1-3 - MANRESA TEL. 93 873 68 00

MARCS D'ENCÀRREC - MIRALLS
PINTURES - OBRA GRÀFICA

Mel, 13 - Telèfon 93 872 65 58 - 08241 MANRESA
a/e: eltallerspc@terra.es

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA MONTSERRAT

SLC Manresa – SCC Bages. Carrer de Jaume I, 8, 2n
Tel. 93 872 17 07 - manresa@cpln.cat

Més de 50 parelles lingüístiques noves comencen aquest mes a Manresa

L'acte d'inici d'aquesta nova edició del programa Voluntariat per la llengua va tenir lloc el passat divendres 28 d'octubre a la sala de reunions del Centre Cultural el Casino de Manresa.

En total, més de 100 persones, doncs, han començat a quedar una hora a la setmana, durant 10 setmanes, aquests primers dies del mes de novembre. L'inici de les trobades es va fer a partir d'un acte que va aplegar els voluntaris i els aprendents per facilitar el primer contacte.

Les persones que volen participar al programa poden fer-ho a través de la pàgina web www.vxl.cat, omplint un senzill formulari que hi ha, i també poden adreçar-se al Centre de Normalització Lingüística (CNL) Montserrat –carrer de Jaume I, 8, 2n– o trucant al número de telèfon 938 721 707. A partir d'aquí, el CNL Montserrat posa en contacte les dues persones perquè es trobin i parlin on vulguin, quan vulguin i del que vulguin durant un mínim de 10 hores (una hora a la setmana).

Voluntariat per la llengua és un programa de la Direcció General de Política Lingüística de la

Generalitat de Catalunya i del Consorci per a la Normalització Lingüística que pretén fomentar l'ús de la llengua catalana en les relacions personals. Facilita que les persones que tenen coneixements de llengua catalana es llancin a parlar-la en totes les situacions, i que les persones que parlen habitualment el català no carviïn de llengua innecessàriament. Aquest programa s'adreça només a persones majors d'edat.

La implantació i el desenvolupament del programa Voluntariat per la llengua durant els darrers anys l'ha consolidat com un gran instrument de suport al procés d'aprenentatge de la llengua catalana però també com una eina de participació social que ha servit per posar de manifest valors positius associats a l'aprenentatge i l'ús del català, i relacionats amb el coneixement mutu entre persones que conviuen en un mateix territori.

El programa Voluntariat per la llengua ha estat reconegut per la Comissió Europea com una de les 50 millors pràctiques d'aprenentatge d'una llengua que s'estan portant a terme a la Unió Europea.

l'estudiant, «va haver d'intervenir quan un col·lectiu d'encaputxats van començar a incendiar vehicles i contenidors. Van atacar bancs i comerços, van llançar pedres, bengales i petards durant la manifestació». Laura Martín afegeix que alguns titulars de la premsa romana de l'endemà eren *Roma descastada* i *Infern a Roma*. «Davant de la violència, els manifestants pacífics escridassaven els grups de radicals. Sap greu que aquests incidents hagin acaparat l'atenció dels mitjans de comunicació i no pas els motius de la protesta». Es calcula que 200.000 persones van concentrar-se a Roma on, com relata la futura mestra, les reivindicacions i els enfrontaments van acabar amb el llançament de gasos lacrimògens per part de la policia. I és que la situació politicoeconòmica italiana i les tensions constants en la presidència de Silvio Berlusconi, sens dubte, van enfervorir els manifestants. Laura Martín comenta que van «haver de retrocedir en més d'una ocasió, era una barreja de por i ràbia per no poder acabar el recorregut de manera pacífica». De fet, la postura no violenta només es va mantenir durant la primera hora.

Pel que fa als motius que van portar aquesta estudiant a desplaçar-se fins a Roma, argumenta que també està «indignada i preocupada pel panorama polític i social actual que ens fa mal a tots. M'amoïna la corrupció del polítics, dels empresaris, els banquers... Vull una democràcia real, habitatge digne per a tothom i més llocs de treball». Per a ella «és igual manifestar-se a Roma que a Barcelona o en qualsevol de les 650 ciutats que tenien marxés previstes. Tots lluitem per un canvi global i per construir una societat millor». A Barcelona, com a Roma i al marge de les propostes ideològiques pacífiques vehiculades a través del moviment, les protestes públiques dels indignats han quedat durament marcades pel desallotjament de l'acampada de la plaça de Catalunya i pels incidents del Parlament de Catalunya, pels quals l'Audiència Nacional ha començat a jutjar algunes de les persones que van increpar els diputats i diputades el 15 de juny d'aquest any.

Hessel, el detonant

La denominació d'*indignats* s'extreu del títol del llibre del diplomàtic i resistent antinazi berlinès, Stéphane Frédéric Hessel, *Indigneu-vos*, que molts han assenyalat com a espoleta del moviment. L'escriptor i assagista Eloy Fernández Porta, guanyador del Premio Anagrama 2010 pel text titulat *EROS. La superproducció de los afectos*, és un autèntic especialista retratant els moviments socioculturals contemporanis a Occident. Nascut a Barcelona el 1974, Fernández Porta pensa que «el text de Hessel és, ell mateix ho reconeix, un pamflet, de mane-

Dues imatges de la manifestació a Roma, el 15 d'octubre, captades per l'estudiant manresana Laura Martín

ra que la seva influència ha estat més euforitzant i amfetamínica que no pas teòrica. Alguns observadors com ara Ernesto Castro n'han fet una crítica conceptual molt pertinent. Em fa l'efecte que, per a la majoria dels participants en aquest moviment, poden haver estat més importants articulistes com ara Ignacio Escolar i, en general, la premsa d'esquerres en paper i digital».

Des de la seva formació com a humanista, el també professor de la Universitat Pompeu Fabra compara la revolta forjada el 15-M amb l'històric Maig del 68 que, per a Fernández «és un antecedent en la història recent dels moviments socials europeus, però en aquell cas no es va donar una depauperació de les classes mitjana i baixa com la que té lloc a l'actualitat. Aquell moviment posava més l'èmfasi en la qüestió del poder i en els nivells estatal i repressiu del poder; mentre que les reivindicacions actuals tenen com a objectiu l'organització de l'ordre financer; en el qual l'Estat és, evidentment, còmplice, però ja no hi juga el paper principal».

Idees disperses

Tot i la gran empenta inicial, i com apuntàvem, el moviment indignat ha anat diluint-se, en primer terme, per la impossibilitat d'implantar idearis concrets que recullin les inquietuds de totes les faccions i problemàtiques i, per altra banda, per la poca operativitat dels sistemes de disciplina assembleària. Per a l'assagista Eloy Fernández Porta, l'ideari del movi-

ment és «una combinació de passions polítiques diverses i malestans laborals polititzats. En els moviments socials sempre hi ha una punta de l'iceberg formada per agents que fan teoria política i una majoria soterrada molt més dispersa, les actituds de la qual no necessàriament tenen traducció electoral».

Roger Martrat reconeix errors de tempo i certa dispersió en el moviment i els atribueix a «manca de referents. Potser els passos que dona són incerts, però valents i fets per persones que creuen i volen fer la història, que s'impliquen i pateixen, que no volen ser uns simples espectadors de tot el que està passant. L'estudiant i activista indignat apel·la a la sensibilitat que hom copsa en analitzar l'entorn social actual. «No pots estar d'acord amb el que està passant. Hi ha moments que penso que tot això no servirà de res, però vas a una assemblea o a la manifestació i t'informes, parles amb gent que està realment fotuda, que s'ha quedat sense casa, que ha perdut la feina o el sou, que no en té prou amb la jubilació o que no troba feina i penses que encara s'hi hauria de sumar més gent. No critico aquells que veuen amb mals ulls tot aquest moviment, però mostren molt poca visió social».

Malgrat la conjuminació de diferents inquietuds fruit de la necessitat i la revolta espontània, l'assagista Eloy Fernández Porta apunta en relació a la base intel·lectual del col·lectiu que «contemporàniament aquesta és, per força, més sòlida que la d'un moviment de fa cinquanta anys perquè l'accés als estudis superiors

s'ha anat generalitzant. Una altra cosa és que un episodi com el del Maig del 68 produís algunes figures singulars amb més anomenada, cosa que no necessàriament és millor quan parlem de moviments horitzontals i suposadament desjerarquitzats».

Arenques a la xarxa

Com hem vist, la creació d'un esdeveniment (convocatòria col·lectiva) a la xarxa social Facebook va posar la primera pedra del moviment indignat a Manresa. La capital del Bages és un bon paradigma de la força que han tingut les noves tecnologies per propagar el missatge del moviment a escala interplanetària. Ramon Barlam és professor de l'Institut Cal Gravat de Manresa, formador de l'Institut de Ciència de l'Educació (ICE) de la Universitat Autònoma de Barcelona i professor-consultor dels estudis de psicopedagogia de la Universitat Oberta de Catalunya. Aquest expert formador local en tecnologies d'informació i comunicació (TIC) té clar, d'entrada, que «les xarxes socials s'estan convertint en el malson de la classe que ostenta el poder polític i econòmic. Ens han abocat a una nova dimensió de les mobilitzacions populars, i això és una novetat interessant».

Tot plegat, continua Barlam, a causa de la situació de les TIC «a la columna vertebral del canvi cultural en el qual estem immersos. L'ús de les xarxes socials s'ha integrat ràpidament en l'ADN de la societat del coneixement i avui dia és impossible ignorar-les i desvincular-les, per des-

CLÍNICA DENTAL
SAGRADA FAMÍLIA
Centre de disseny dental
Odontologia adults i infantil
Ortodòncia | Implantologia
Sant Cristòfol, 48, 1a planta. MANRESA. Tel. 93.877.19.91
www.dentalsagradafamilia.com

comptat, de les reaccions de protesta que s'estan estenen arreu». Per a l'educador, les xarxes socials són una arma de doble full que ha «acelerat definitivament un procés de globalització que ja havia agafat una forta embranzida al segle XIX. La novetat actual és que qualsevol fet que passi a l'altra banda del món també el sentim i l'entomem com a propi». I conclou que això té la seva lògica ja que davant de «problemes globals, sorgeixen respostes globals. En un moment de crisi i de crispació, on els problemes no tenen fronteres, com tampoc les tenen els espe-

culadors, aquesta rapidesa de reacció és totalment comprensible».

Eloy Fernández Porta considera que és veritat que «Twitter i Facebook han tingut un paper instrumental i consolidador;» però introdueix un matis recordant que «en el nostre segle hi ha antecedents de protestes massives motivades per la indignació popular que es van desenvolupar espontàniament abans de la invenció d'internet, com per exemple el cacerolazo argentí, que va passar ara fa deu anys». I és que, de fet, les protestes a cops de casola, cada cop són més recurrents i habi-

tuals tant a Sud-amèrica com en les reivindicacions de casa nostra per connexió cultural amb els pobles llatinoamericans. En l'apartat reivindicatiu i de participació, Ramon Barlam, però, continua constatant el poder d'internet i les seves eines: «fins ara l'única manera de participació ciutadana era el vot, però l'ús massiu de la xarxa comporta, bàsicament, dos aspectes: la immediatesa (que es tradueix en una ràpida capacitat de mobilització) i la possibilitat de fer sentir-te protagonista de les decisions i part activa d'un procés de canvi». ■

Foto: Andreu Clapés

Dignament indignament

Arran de la crisi, ha agafat força empena i visibilitat el descrèdit latent de la política. Potser injustament, però aquest descrèdit afecta tot l'arc polític parlamentari, perquè, cada vegada més escorats tots els partits pro sistema cap al flanc dret de l'espectre socioe-

conòmic, han deixat al descobert totes les possibilitats polítiques d'elaboració d'estratègies, sorgides de l'oblidada praxis als carrers i a les fàbriques, per fer front a la rapinya del capital financer de tots aquests últims anys. Actualment, tots els governs i parlaments i totes les institucions econòmiques mundials fan la gara-gara al món econòmic i empresarial i es desviuen amb diligència servil per satisfer els amos del diner a costa dels diners dels ciutadans. En aquest context global —humanament desprietat i socialment reprovable— de xantatge de l'economia sobre la política, les ideologies dels corresponents partits tradicionals han quedat com a simples carcasses que serveixen per camuflar idees terribles d'aprofundiment de la deprecació (la dreta) o per dissimular la buidor ideològica després de tantes i tantes renúncies ètiques (l'esquerra).

Sí, tot d'una, la indignació «D'on ha sortit?», es pregunta el sistema polític democràtic, ja sense cap capacitat d'anàlisi més enllà de l'adopció acrítica dels criteris gangsterils de les agències de qualificació. «Per on agafar-la?», es pregunten els professionals de la política especialistes en repressió i en diàlegs de sords. «Detinguem-la, emmanillem-la, empresonem-la», diu la dreta. «Dialoguem-hi, sapiguem què vol», diu l'esquerra, que ja no recorda què poden demanar tots els que protesten a les places i els carrers. Però, a qui es deté o amb qui es parla? Cap de les estratègies policials o negociadores els funcionen. Aquells que són Estat —sí, també els que defensen nacions perifèriques— s'enfronten amb un estat: la indignació, i la indignació no té una representació ideològica artrítica com la d'ells amb què parlar de tu a tu per arribar a martingales que no canviïn res; té milers d'idees unides per la cohesió que els dona la globalització de l'estafa com a forma de relació econòmica.

I, és clar, tot el tacticisme polític tradicional falla davant d'un estat moral indignat tan irreductible en el seu radical i divers humanisme social. El solidificat reduccionisme de la política al voltant de la llibertat màxima com és la de mercat —a la qual s'han de sotmetre, no caldria sinó, la resta de llibertats— fa que governs i parlaments no tinguin capacitat de comprendre què se'ls demana, encara que tampoc és gaire i a sobre ho recullen les constitucions democràtiques, cada cop més incompletes en l'apartat dels drets. I aquells polítics que sí que ho entenen no en volen saber res, no fos cas que es possessin en qüestió els privilegis dels poderosos que tant —tanta explotació, tanta apropiació, tant colonialisme i tanta estafa— els han costat d'aconseguir. Sigui com sigui, el que està quedant clar és que no saben com obtenir la liquèfacció postmoderna de la massa gasosa de la indignació, on la reivindicació quotidiana i urgent als barris es barreja amb les visions d'abast general.

Aleshores, què s'ha de fer? Els polítics —encara que alguns d'esquerres ho vulguin dissimular amb propostes que saben prou que no van enlloc si no és amb la lluita al carrer— no poden ni volen desobeir les ordres explícites o implícites de les grans institucions del capital, que els omplen de prebendes quan es retiren, però tampoc gosen determinar la composició gasosa de la indignació per la por de perdre, un cop coneguda i sobretot reconeguda, la fòssil solidesa parlamentària. Així, doncs, què han de fer? Deixar que escampi com fan amb els núvols tòxics sense calcular-ne les conseqüències i confiant que no serà tant i que aviat tot plegat s'oblidarà? Però, què està passant? Els és incompreensible. Un estat gasós, si no s'aconsegueix liquar per tenir-lo envasat i embassat, no escampa, sinó que s'escampa, com s'està veient arreu. Quan semblava que el 15-M ja quedava lluny i que, ufl!, per sort, a poc a poc s'anava tornant a la societat líquida, els seus efectes apareixen aquí i allà, sovint amb més força de precipitació que abans, com a resposta a la perversa acció política dels governs, cada cop més i més disposats a oferir sacrificis públics a l'altar del capital, aquest déu terrible que no els dirà mai: «No, no ho facis, només volia provar-te; no vull que degollis els teus conciutadans».

Enmig de l'assalt final financer a tot el sistema públic, a tota la propietat social, la indignació no desapareix ni pot desaparèixer; només es transforma per denunciar totes les formes de l'abús... De l'abús econòmic i de la perversió democràtica. Un fantasma recorre Europa...? ■

Carles Camps és poeta i lingüista i va rebre el Premi Carles Riba l'any 2009

EL RACÓ DEL MOBLE USAT
40 ANYS D'EXPERIÈNCIA EN LA COMPRA I VENDA DE MOBLES

Ptge. Ferrer, 22-24-26 08240 MANRESA. Tel./Fax 93 873 94 72 - www.elracodelmobleusat.com - botiga@elracodelmobleusat.com